

Wykład IV

REGIONALNE ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA W EUROPIE.

**Wpływ wojny rosyjsko-ukraińskiej na
jego kształtowanie się**

SYNTEZA ZMIANY STRATEGICZNEJ w XXI wieku

- **W drugiej dekadzie XXI w. nastąpiła systemowa zmiana strategiczna w stosunkach bezpieczeństwa na obszarze euroatlantykim: zakończył się kooperatywny okres pozimnowojenny i rozpoczął konfrontacyjny okres nowej, II zimnej wojny między Rosją a Zachodem. Demiurgiem tej zmiany jest Rosja ze swoją rewizjonistyczną (co do celów) i konfrontacyjną (co do metod) polityką wobec Zachodu**
- **Zapowiedział ją Putin na konferencji w Monachium w 2007r., przetestował wojną z Gruzją w 2008r., rozpoczął aneksją Krymu i hybrydową agresją w Donbasie w 2014r., poszerzył z lokalnej w regionalną przez proxy war z Zachodem w Syrii w 2015r. i w pełni rozwinął dokonując pełnoskalowej agresji na Ukrainę w 2022r.**

Dwie wojny w Ukrainie: wojna rosyjsko-ukraińska i proxy war między Rosją a Zachodem

- W Ukrainie toczą się **dwie wojny**: bezpośrednia wojna (zbrojna, gorąca) między Rosją a Ukrainą i pośrednia, zastępcza, proxy war między Rosją a Zachodem
- Celowościowy i operacyjny wymiar proxy war w Ukrainie:
  - **Rosja**: uzyskanie przewagi polityczno-strategicznej w II zimnej wojnie z Zachodem przez zatrzymanie marszu Ukrainy na Zachód i włączenie jej do swojej strefy wpływów.
  - **Zachód**: zatrzymanie neoimperialnego kursu polityki Rosji przez wspieranie (polityczne, ekonomiczne, wojskowe, humanitarne...) Ukrainy oraz sankcje (polityczne, ekonomiczne, informacyjne...) nakładane na Rosję

Rosyjska agresja i możliwe warianty jej eskalacji

- Próba **wojny interwencyjnej** wg modelu pozimnowojennych ekspedycji
- **Błędy** strategiczne Rosji - złamanie zasad sztuki wojennej: zaskoczenie->samozaskoczenie, koncentracja sił->ofensywa kordonowa
- **Słabość armii**: materialna i moralna; błędy w kierowaniu wojną i dowodzeniu: zabicie **pragmatyzmu strategicznego doktryną polityczną**
- Rosyjska **eskalacja** wojny: od wojny ekspedycyjnej do totalnej i zbrodniczej – wysadzenie tamy w Nowej Kachowce; ewentualne eskalacyjne użycie BMR, w tym taktycznej broni atomowej zgodnie z doktryną "nuklearnej deeskalacji" wojny?
- **Ryzyko wojny z NATO**: przypadkowa, prowokacyjna, wykalkulowana? Skryta/podprogowa, jawna/ograniczona?

Ukraińska obrona

- Wola i determinacja obronna **narodu** ukraińskiego
- Pojawienie się **męża stanu** w postaci prezydenta Zeleńskiego: jego mobilizująca rola narodowa i międzynarodowa
- Przygotowanie armii do **regularnej wojny** obronnej po 2014 r.
- Wykorzystanie **współpracy z NATO** do unowocześnienia sztuki wojennej, w tym koncepcji elastycznego dowodzenia
- Przewaga informacyjna dzięki wsparciu Zachodu
- Ukraińska przewaga **jakości** armii nad rosyjską ilością/**masą** i przestarzałym uzbrojeniem z zapasów mobilizacyjnych
- **Nieudana kontrofensywa** w 2023 roku w kierunku Morza Czarnego i Krymu. Opóźniona, w główny punkt ciężkości, Rosja wykorzystwała czas na przygotowanie trwałej obrony

Zachód wobec wojny rosyjsko-ukraińskiej

- **Porażka** pozimnowojennej **doktryny odstraszania** i powstrzymywania Rosji przed agresją na Ukrainę w 2022 r. - jako następstwo słabego reagowania na agresję na Gruzję w 2008 r. i na Ukrainę w 2014r.
- **Odrzucenie rosyjskich propozycji** tzw. „gwarancji bezpieczeństwa” z końca 2021 r. jako zapowiedź zwrotu strategicznego
- **Ewolucyjna reakcja** na agresję: wzmocnienie wschodniej flanki (głównie USA, słabości europejskie), wsparcie dla Ukrainy (pokonywanie barier ograniczeń), sankcje na Rosję (kłopoty z konsensusem europejskim)
- **Członkostwo Ukrainy** w UE i NATO – jako jeden z filarów przyszłego systemu bezpieczeństwa w Europie: wyzwania przed szczytem NATO w Waszyngtonie – MAX to uruchomić proces akcesji z gwarancjami podobnymi dla tych dla Szwecji („**wyrzucić otwarte drzwi**”), MIN to gwarancje wsparcia w okresie przejściowym ze strony koalicji chętnych (tak się dzieje)

Najnowsze wydarzenia

- **Zmiana narracji z operacji specjalnej na wojenną**
  - Przenoszenie punktu ciężkości na konfrontację z Zachodem
- **Zamach terrorystyczny w Krasnogorsku**
  - Wykorzystanie go do mobilizacji na potrzeby wojny
- **Rakieta rosyjska w Polsce**
  - Argument na rzecz wysuniętej strafy obrony p/rakietowej
- **Kryzys polityczny w USA w sprawie wsparcia Ukrainy**
- **Zamiar przejęcia koordynacji wsparcia przez NATO**

ROSYJSKIE ZAGROŻENIA DLA ZACHODU W ZALEŻNOŚCI OD MOŻLIWYCH SCENARIUSZY WOJNY W UKRAINIE

1) Zwycięstwo Rosji:

Zwiększenie agresywności Rosji z uwagi na wiarę w skuteczność jej strategii szantażowej, skoro odstraszyłaby Zachód od wspierania Ukrainy (co jest warunkiem zwycięstwa Rosji). Od szantażu mogłaby przejść do realnego ataku ograniczonego pod parasolem taktycznej broni atomowej (np. **lądowy korytarz do Obwodu Królewieckiego?)**

2) Zwycięstwo Ukrainy, a raczej pozbawienie Rosji szans na zwycięstwo w wojnie:

Narastające niezadowolenie i sprzeciw Rosjan wobec nieskutecznej wojny może doprowadzić do zmian na Kremlu i możliwości „nowego otwarcia” politycznego (zmiana reżimu?**). Osłabienie i czasowe oddalenie bezpośrednich zagrożeń dla NATO. W strategii takiej Rosji oczekiwać można, wobec słabości pobitych sił konwencjonalnych, wzrostu roli broni jądrowej, zwłaszcza broni strategicznej, jako gwaranta jej mocarstwowości**

3) Długotrwała, nierozstrzygnięta („**pełzająca**”) wojna na wyczerpanie:

Ciągła niestabilność strategiczna. Podtrzymywany przez Rosję intensywny szantaż atomowy, skoro by działał. Kontynuowanie presji polityczno-strategicznego i nasilanie operacji hybrydowych (poniżej progu wojny: prowokacje, incydenty, skryte ataki, cyberdywersje...)

4) Zakończenie wojny kompromisowym traktatem pokojowym (np. „**zgnięty**” kompromis: **Ukraina w strukturach Zachodu kosztem oddania Rosji okupowanych terytoriów**):

Kosztom Ukrainy poprawa strategicznego położenia NATO/UE i jednoczesnego wewnętrznego wzmocnienia Rosji. Czasowe wyciszenie konfrontacji i pozory odprężenie w relacjach Rosji z Zachodem. W rzeczywistości Rosja zapewne rozpoczęłaby przygotowywanie nowej fazy konfrontacji neozimnowojennej, najprawdopodobniej w ściślejszej kooperacji z Chinami

Podsumowanie – poziomy zagrożeń bezpieczeństwa Polski

- I poziom: bieżąca **presja polityczno-strategiczna** (wojna polityczna w ramach II zimnej wojny Zachodu z Rosją)
- II poziom: **skryta interwencja zbrojna** (agresja podprogowa)
- III poziom: **agresja ograniczona** (pod parasolem taktycznej broni atomowej)
- IV poziom: **wojna na pełną skalę** między Rosją a Zachodem